

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2024-00619

ER REF FI2024/01078

Remissvar om promemorian Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden

2024-08-19

Riksbanken tillstyrker Finansdepartementets förslag till stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden. Förslaget innebär att Lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter (LVK) upphör. Därmed måste företag som idag är verksamma under LVK och som vill bedriva kreditgivning till konsumenter ansöka hos Finansinspektionen om att bli en bank eller kreditmarknadsföretag (tillsammans kreditinstitut) enligt lag (2004:297) om bank och finansieringsrörelse (LBF).

LVK har varit i kraft i närmare 10 år. Under den tiden har den tekniska utvecklingen gjort snabba krediter tillgängliga och format konsumtionsmönster och affärsmodeller på ett sätt som inte fullt ut förutsågs vid lagens införande. Konsumentkreditinstituten som faller under LVK erbjuder generellt krediter till väsentligt högre ränta än andra typer av institut och lämnar krediter i större utsträckning än andra institut till konsumenter som inte har tillräckligt god återbetalningsförmåga.

Enligt FI är medianräntan för konsumentkreditinstituten lämnade blancokrediter 39 procent. Medianräntan på blancokrediter från kreditinstitut med särskild inriktning på konsumentkrediter uppgår till 6,7 procent. Konsumentkreditinstituten har störst andel blancokredittagare med en inkomst under 15 000 kronor per månad före skatt – nära hälften av dessa har krediter hos konsumentkreditinstituten. Detta kommer även till uttryck i att konsumentkreditinstituten har en stor andel av unga kredittagare - drygt hälften av kredittagarna är under 25 år.

Enligt FI's analys får cirka 30 procent av konsumentkreditinstituten kredittagare betalningspåminnelser jämfört med cirka 5 procent för storbankernas kredittagare och cirka 17 procent får inkassokrav jämfört med cirka 1–2,5 procent för storbankernas kredittagare. Konsumentkreditinstituten kredittagare uppvisar också tidiga tecken på betalningsproblem i större utsträckning än övriga kreditgivargrupper. Cirka 17 procent av konsumentkreditinstituten kredittagare får ett inkassokrav inom fem månader från tidpunkten då krediten gavs. Krediter som överlämnas till Kronofogdemyndigheten motsvarar cirka 3 procent av konsumentkreditinstituten kreditgivning jämfört med cirka 0,1–0,2 procent av storbankernas. Med hänsyn till problemen med överskuldssättning i Sverige anser Riksbanken att lagen varken har bidragit till att stärka konsumenternas ställning på kreditmarknaden eller till att förbättra konkurrensen vilket var avsikten med lagen.

Förslaget innebär att konsumentkreditinstitut behöver ansöka om att bli kreditinstitut. Därmed måste de leva upp till högre ställda krav i enlighet med LBF. Det gäller bland annat krav på analys av återbetalningsförmåga hos låntagaren, samt ett antal systemstabilitetssäkrande och konsumentskyddssäkrande funktioner.

Enligt Riksbankens bedömning bidrar förslaget till att stärka konsumentskyddet. Det är viktigt för att minska riskerna för hushåll. Även om dessa konsumentkreditinstitut sammantaget utgör endast en ringa del av det totala kreditväsendet i landet så bidrar åtgärden också till att stärka förtroendet för det finansiella systemet som helhet.

På direktionens vägnar:

Erik Thedéen

Anne Mattila Wass

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Aino Bunge, Per Jansson och Anna Seim) efter föredragning av rådgivaren Mats Anderson. I den slutliga handläggningen har seniore rådgivaren Jonas Niemayer och avdelningschefen Olof Sandstedt medverkat.